

TÉLI MESEORSZÁG

Bár az idei tél nem kényeztetett el minket havas napokkal, reméljük, hogy a járvány elmúltával megnyílik az út a fotós túrák előtt is, így akit a hó és a hideg érdekel, az megtalálja magának a megfelelő fotótémákat. Ehhez adunk most néhány tippet.

■ HOSZANG PÉTER

A tájfotózás a természet imádata mellett arra is megtanított, hogy az összes évszakban meglásam és értékelni tudjam a gyönyörűt. Mivel jelenleg Lettországból élek, és itt még vannak igazi hidegek, illetve rengeteg hóval megáldott téli időszakok, alig vártam, hogy egy rövid felfedezőútra indulhassak a várostól mindössze félórányi autózásra lévő erdős-mocsaras vidékre. Míg régebben csak fejfájást okozott, ha leesett egy méter hó, ma kisiskolás gyermek módjára tudok neki örülni. Az egyes évszakokra jellemző, különböző időjárási elemek egész évben fantasztikus fotós témákat kínálnak, nekünk csak annyi a dolgunk, hogy észrevegyük a lehetőségeket, és felkészülten vágjunk neki kiszemelt fotós kalán-

dunknak. Ebben a cikkben téli fotózással kapcsolatos tippeket és trükköket fogok megosztani a kedves olvasóval.

Öltözzünk a körülményeknek megfelelően

Első és talán legfontosabb szempont, hogy mi magunk komfortosan érezzük magunkat a terepen. Ehhez elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk az adott időjárási körülményekkel (hőmérsékleti viszonyok, várható csapadék), és ennek megfelelően öltözködjünk. Ha túránk során szűzhavas vidékek bejárását is tervezzük, érdemes vízálló és minél melegebb bakancsot választani, mivel végtagjaink védelme a hideg és a nedvesség el-

len rendkívül fontos ahhoz, hogy hosszú távon meg tudjuk őrizni kényelmünket.

A fényképezőgép kezelése és kiszolgálása pedig az ujjaink finommotorikus mozgását követeli meg, amelynek egy áthűlt, fagyos kézfej esetén búcsút mondhatunk. Én évekig küzdöttem ezzel a problémával, mivel egy kellően meleg síkesztyűben esélytelen a gép kezelése, egy vékonyabb kesztyű pedig hosszú távon nem elég meleg. Tavaly azonban végre rábukkantam a megoldásra. A Vallerret névre keresztelt norvég cég kifejezetten fotózáshoz készít kesztyűket. A dizájnerek maguk is fotósok, így pontosan tudják, milyen szempontok fontosak egy fotókesztyű esetében.

A www.photographygloves.com weboldalon több típus közül választhatunk, az enyhébb időjárásra kifejlesztett, elegáns városi kesztyűtől (Urbex) egészen az antarktisi viszonyokhoz igazított két-rétegű kesztyűig (Alta Over Mitt). Én az Ipsoot

ról. A Vallerret termékei közül a Power Stretch Pro Liner hivatott ezt a szerepet betölteni. Ha kétréteges megoldásban gondolkodunk, akkor érdemes lehet egy mérettel nagyobbat választani a külső rétegnek, hogy a kezünk zavartalan mozgásának elegendő helyet biztosítsunk.

Ha mindez még mindig nem volna elég végtagjaink komfortos melegen tartásához, akkor érdemes beszerezni néhány csomag testmelegítőt. Azok, akik most hallanak erről először, képzeljenek el egy negyedtenyérszerű kis tasakot, amely kesztyűbe, zokniba vagy zsebbe rakható, és rövid idő alatt kellemes meleget kezd sugározni, típusától függően hosszabb-rövidebb ideig (átlagosan egy órát). Ezek némelyikét otthon újra lehet „tölteni”, így más alkalommal ismét felhasználhatók.

A terepen

A téli, havas tájak fotózása picit több odafigyelést igényel, mint a többi évszak, ennek megfelelően személyes tapasztalataim szerint az alábbi tippek kulcsfontosságúak, hogy a lehető legjobb képanyaggal a zsebünkben olvadjunk ki otthon, a számítógép előtt ülve.

Tartsuk melegen a gép akkumulátorát! Hidegben a gépünk akkumulátora jelentősen veszít kapacitásából. Érdemes póttakkumulátorral felvértezve elindulni otthonról, illetve lehetőség szerint tartsuk őket minél melegebben – például a kabátunk belső zsebében, amely testünk által folyamatos fűtést kap.

Amennyiben az időjárás engedi, megtehetjük, hogy a terepen rakjuk bele a gépbe az akkumulátort, ezzel maximalizálva a fotózási potenciált.

Használjuk az objektív napellenzőjét! Az objektív napellenzője nem csak az oldalról beeső nem kívánt fényt képes blokkolni, egy hóesés alkalmával szárazon tartja a frontlencsét is. Amennyiben rendelkezésre áll, használjuk!

nevű modellt választottam, amely szintén a keményebb téli körülményekre lett kifejlesztve. A fényképezőgép zavartalan kezelésének érdekében mindkét kézfejen a mutató-, illetve a hüvelykujj kibújtható a kesztyűből. A kesztyű ujja kényelmesen visszahajtható, és egy mágnes segítségével rögzíthető, így biztosítva az ujjaink zavartalan szabadságát. Lettországból a mai napig előfordulnak kemény téli időszakok, így januárban volt szerencsém -20 Celsius-fokos körülmények között fotózni, amelynek alkalmával az Ipsoot csillagos ötösre vizsgáztam. Abban az esetben, ha még így is fázna a kezünk, az Ipsoot alá felvehetünk egy vékonyabb kesztyűt – kétrétegű védelmet kialakítva. Több gyártó árul olyan modelleket, amelyekkel az okostelefonok érintőképernyőjét is kezelhetjük anélkül, hogy levonnánk a kezünk-

Figyeljünk oda a megfelelő expozícióra! A fényképezőgép automata fénymérője szinte minden esetben hibásan ítéli meg a havas tájhoz szükséges expozíciós értéket, így nagy valószínűséggel alulexponált képet fog javasolni. Fotózás közben rendszeresen vessünk egy pillantást a hisztogramra, hogy megbizonyosodjunk a megfelelő eloszlásról. Én ilyen körülmények között igen gyakran használom a gép expozíciókorrekciós funkcióját, általában +0,7 és +2 EV-érték között.

Fotózzunk raw formátumban! A raw formátum alkalmazása szignifikáns előnyökkel bír. Mindamellett, hogy teljes szabadságot biztosít a kép finomhangolását illetően, a szerkesztés utáni képminőséget jelentősen befolyásolja, ha egy raw képen növeljük meg utólag az expozíció mértékét, vagy egy JPEG képet próbálunk javítani.

Figyeljünk a fehéregyensúlyra! Havas tájak fotózásakor a helyes fehéregyensúly megítélése sem egyszerű feladat. Mivel a hó visszaveri a legtöbb fényt, az égbolt színeit fogjuk viszontlátni a fehéregyensúlyban. Ez tiszta égbolt esetén hidegebb, kékes árnyalatot ölt, borult, felhős időjárási viszonyok között pedig szürkés-sárgás eredményeket produkál a gép automata fehéregyensúly-beállítás. Ez könnyen orvosolható probléma, ha fotóinkat utólag finomhangoljuk a Camera Raw-ban vagy Lightroomban. Remek referenciát ad, illetve megkönnyíti a fehéregyensúly beállítását, ha képszerkesztő alkalmazásunk háttérszínét átállítjuk fehérre. Mivel az én filozófiám az, hogy a fotózás egy művészi önkifejezés, én sok esetben a fehéregyensúlyt a hangulat és egy alapszínvilág megteremtésére használom, nem pedig a jelenet minél akkurátusabb reprezentálásához. Ennek megfelelően nem bonyolítom túl a terepen a fehéregyensúly beállítását, hanem hagyom, hogy az automata végezze a dolgát.

Kísérletezzünk színekkel! Fantasztikus élményt tud adni egy jó kompozíció, kiegészítve egy harmonikus színvilággal. Szabadnapjainkon keljünk fel reggel, s ha tehetjük, éljünk át havas tájon egy napfelkeltét. A téli napfelkelték hatalmas előnye többek között, hogy sokkal később kezdődnek mint a nyári – megspórolva ezzel néhány értékes, ágyban töltött órát. A hűvös kékes hó, kiegészülve a felkelő nap első, meleg sugarai által nyújtott fényvel, tökéletes recept egy hangulatos fotóhoz. Természetesen a naplementének is megvan a napfelkeltéhez hasonló varázsa, azonban télen relatíve alacsony pályát jár be a Nap, így tulajdonképpen egész nap kissé alkonyatos, remek fényben fotózhatunk.

Vegyük elő a makro-, illetve a teleobjektívünket!

A téli tájakon barangolva remek alkalmunk nyílik, hogy a teleobjektívünkkel kicsípjük a fotózni kívánt jelenet egy intim részletét. Kiváló modellek a kopasz, hófödte fák, amelyek a homogén, havas tájban olykor egyedül, olykor csapatban alkotnak egy letisztultan művészi képet. A makrofotósok is bőven találhatnak témát, mivel a hótakaró ellenére az élet nem teljesen áll meg. Apró ízeltlábúak ezrei próbálják túlélni a tél viszontagságait, leggyakrabban élelmet keresve. Potyó Imre barátom például számos zseniális, főleg makrofotót készített idén télen a Börzsönyben, amelyekkel több rangos díjat, illetve elismerést kapott a közelmúltban.

Óvjuk felszerelésünket a nedvességtől

Bár manapság a legtöbb komoly kamera, illetve objektív az időjárás viszontagságai ellen védett kialakítást kap, érdemes figyelembe venni néhány további szempontot. Ilyen például, amikor az áthűlt géppel beülünk az autóba, és azt viszonylag hirtelen felfűtjük. Ennek következtében a levegőben lévő pára kicsapódik a gép felületén és annak belsejében is. Az érzékelő, illetve további kényes elektronikai berendezések pedig értelemszerűen nem kedvelik a nedvességet, így megvan a veszélye, hogy a gépünk élettartamát csökkentjük. Ha tehetjük, a gépet fokozatosan melegítsük fel, továbbá egy légmentesen zárható nejlonzacskóba téve megóvhatjuk a nedvességtől, amíg a gép fel nem veszi a szobahőmérsékletet. A hátizsákunkba pedig tegyünk be néhány kis zacskó szilikagélt, amely szintén a párasodást hivatott megakadályozni. Ez főként új ruhákban és elektronikus eszközök csomagolásában található, így érdemes őket megtartani, és „újrahasznosítani”. Az objektívcsere próbáljuk meg minimalizálni, amennyiben zoomlencse is része a felszerelésünknek, érdemes azzal nekivágni a túrának. Erős havazáskor hasznunkra válhat egy nagy méretű esernyő (amennyiben még van kapacitásunk cipelni), amelyet a földön kinyitva a hátizsákunk fölé helyezünk el, így biztosítva a védelmet egy gyors objektívcserehez, ha mégis szükségünk volna rá.

Egy kis filozófia

A jelenleg egész életünkre kiható világjárvány idején gyakorlatilag nincs lehetőségünk külföldre utazni, új tájakat felfedezni. Ez azonban cseppet sem hátrány: lakóhelyünk közvetlen környezetében is (itt képzeljünk el egy 50 km sugarú kört) számos csodálatos helyszín várja, hogy adott esetben újra felfedezzük; itt a remek alkalom, hogy megpróbáljuk növelni fotográfiánkban a szándékosságot, hogy lelassítsunk, ezáltal észrevegyük mindazt a gyönyört, amit a természet teljesen ingyen kínál számunkra. Ha sikerült egy szívmengető kompozíciót találni, éljük át a pillanatot, és próbáljuk meg azt az érzést, ami bennünk abban a pillanatban emlékké érik, belecsoomagolni a fotónkba. Értékeljük a pillanatot, amelyben a természettel kötünk barátságot, értékeljük a közös perceket a szeretettünkkel vagy barátunkkal, aki elkísért minket, és remélhetőleg nem bánja, ha olykor megállunk egy kicsit a szenvedélyünknek hódolni. Bár az időjárás nem mindig kedvező, télen sokszor napokig szürke, nyirkos és rendkívül egyhangú körülmények uralkodnak, de ne engedjük, hogy ez megpecsételje a mi hangulatunkat. Ezt még kiegészítheti a járvány miatt életben lévő megannyi korlátozás, így sok esetben a gondosan megtervezett utazásunk, valamint az áhított monumentális tájak fotózása még várat magára. Ne engedjük, hogy ez a tudat a kedvünket szegje, hanem induljunk el, mozduljunk ki, és minden-

féle előre elgondolt téma nélkül, pusztán nyitott szemmel járjuk a természetet. Ha így teszünk, találni fogunk érdekességeket, feltöltődünk, és garantálom, hogy sokkal jobb hangulatban térünk majd haza. Az az élmény, ahogy azon a bizonyos rendkívül hideg napon szép lassan rám esteledett a hófödte fenyőfák társaságában, megfizethetetlen. Mivel lelassítottam, tüzetesen körbe tudtam járni a környezetemet, s úgy éreztem, hogy egyre jobb kompozíciókat találok. Ez pedig egy fotós számára egyenlő egy endorfinbombával. A gépem töretlenül dolgozott az állványon, mialatt a forró teámat szürcsöltem, és élveztem a csendet körülöttem. Eközben az égbolt a rózsaszín ösz-

szes létező árnyalatát felvonultatta, és mindezt megkoronázva a baltikumi naplementében az újhald vékony sarlója is tiszteletét adta...

Konklúzió

E cikknek a technikai jó tanácsokon túl két fontos üzenete van: nem feltétlenül kell messzire utaznunk, és a mindenki által áhított tájakat fényképeznünk ahhoz, hogy elégedetten térjünk haza. Kreativitásunkat növelhetjük, ha lelassítunk, és több szándékosságot csempészünk a fotográfiánkba. Nem árulok el titkot azzal, hogy ezen a télen egy finnországi fotós túrát terveztem, de jelen körülmények között be kellett látnom, hogy esélytelen egy külföldi utazás. Ennek „köszönhetően” ismét megbizonyosodtam arról, hogy lakhelyünk közelében is számtalan szemet gyönyörködtető motívumra bukkanhatunk. A második és talán még fontosabb üzenet, hogy maradjunk pozitívak. Ne hagyjuk, hogy a körülmények megbélyegezzék hangulatunkat, kreativitásunkat. Idei téli fotós kalandom rendkívül sokat jelent, és nagyon jól tett a lelkivilágomnak. Kellemes fotózást kívánok!